

دکتر محمدحسین ریاحی، مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان یزد:

تقویت تولید داخلی راه برون‌رفت از رکود است

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان معتقد است عملکرد سازمان تأمین اجتماعی در این استان در حوزه‌های بیمه‌ای و درمانی خوب و مطلوب است؛ هر چند وی کثرت مراجعه بیماران از استان‌های دیگر به بخش درمانی تأمین اجتماعی استان را یک چالش برای این حوزه می‌داند. دکتر محمدحسین ریاحی در گفت‌وگو با خبرنگار آتیه‌نو، ضمن تشریح وضعیت اشتغال در این استان و مشکلات جامعه کاری و کارفرمایی، از برنامه جامع اشتغال فراگیر برای افراد جویای کار می‌گوید و ابراز امیدواری می‌کند با اجرای طرح‌هایی نظیر کارورزی و اعطای تسهیلات اشتغالزای، شاهد کاهش جمعیت ۲۰ هزار نفری فارغ‌التحصیل دانشگاهی بیکار این استان باشیم.

■ در حال حاضر، آمارها چه وضعیتی از شرایط اشتغال و بیکاری در استان نمایش می‌دهند؟

بر اساس سرشماری انجام شده در سال ۱۳۹۵ نرخ بیکاری در استان ۱۲/۸ درصد اعلام شد که ۰/۴ درصد از متوسط کشوری بیشتر است. بیکاری در استان به‌ویژه برای قشر تحصیلکرده نسبت به سایر افراد جامعه بیشتر است و حدود ۲۰ هزار نفر فارغ‌التحصیل دانشگاهی بیکار داریم که بخش زیادی از این دانش‌آموختگان را هم بانوان تشکیل می‌دهند. استان یزد در عین حال دومین استان مهاجرپذیر کشور است. از سوی دیگر تکنولوژی و صنایع ما در کشور و به ویژه در استان یزد، به جای اینکه «دانش‌بنیان» باشند عموماً متکی و مبتنی بر منابع هستند و نیروهای فعال ما در استان بیشتر کارگران ساده هستند تا متخصصان. برای این مورد اخیر باید فکری کرد تا بتوانیم از فناوری‌های نوین استفاده و صنایع را بیش از پیش دانش‌بنیان کنیم. اگر این اتفاق بیفتد می‌توانیم تعداد بیشتری از دانش‌آموختگان را به کار بگیریم تا شاید وضعیت فعلی مهاجرت افراد با مدارج تحصیلی پایین‌تر به استان یزد به مهاجرت افراد دارای تجربیات و تحصیلات بالاتر تبدیل شود و شاید شاهد مهاجرت معکوس برای افراد تحصیلکرده استان باشیم.

■ وزارت کار برای نرخ کاهش بیکاری، برنامه جامع اشتغال را تعریف کرده است. این طرح در استان یزد چگونه اجرا شده است؟

خوشبختانه برنامه جامع اشتغال فراگیر برای افراد جویای کار به‌خوبی در استان تعریف شده و در حال اجراست. طرح کارورزی در محیط واقعی کار و تولید با هدف افزایش مهارت و اشتغال‌پذیری جوانان، تسهیل و تسریع در جذب و به‌کارگیری آنان در بنگاه‌های اقتصادی و کمک به کاهش هزینه نیروی کار برای بنگاه‌های اقتصادی تدوین شده است. در طرح کارورزی، برای استان سهمیه ۴ هزار و ۳۰۰ نفری در نظر گرفته شده که تلاش می‌کنیم این تعداد از کارورزان به مرحله عقد قرارداد با کارفرمایان استان برسند و تا پایان سال عدد خوبی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را مشغول به کار کنیم. وزارت کار برای افزایش مهارت دانش‌آموختگان دانشگاهی، ۶ ماه کار در محیط واقعی را برنامه‌ریزی کرده تا این افراد به‌خوبی با محیط کار و کارفرمایان نیز با متقاضیان کار آشنا شوند. هر کارورز به‌طور متوسط ماهیانه ۳۰۰ هزار تومان با توجه به مدرک تحصیلی برای دولت بار مالی دارد. امیدواریم با این مشوق‌ها و مشوق‌های بعد از دوره ۶ ماهه، بتوانیم شاهد جذب متقاضیان در همان شرکت‌ها و بنگاه‌ها باشیم و اگر هم برای عده‌ای این اتفاق نیفتد، به علت آشنایی با محیط کار می‌توانند در جاهای دیگر یا به صورت کارآفرین، خودشان به فعالیت ادامه دهند. برای طرح کارورزی در استان، تاکنون تعداد ۱۷۰۰ نفر ثبت‌نام کرده‌اند که از این تعداد، بالغ بر ۵۰۰ نفر واجد شرایط هستند. حدود ۱۷۰ شرکت هم به عنوان «پذیرنده» کارورزان ثبت‌نام

کرده‌اند که تا به امروز ۲۰ قرارداد منعقد شده و افراد به کارورزی مشغول شده‌اند.

■ برنامه جامع اشتغال، غیر از طرح کارورزی، شامل طرح‌های اشتغالزای دیگری نیز است. وضعیت اجرای آنها در استان چگونه است؟

بله، اعطای تسهیلات اشتغالزای به طرح‌هایی با رسته‌های شغلی منتخب در قالب برنامه‌های اشتغال فراگیر را نیز داریم و در این قالب، اولویت را به رسته‌های فناوری اطلاعات، گردشگری و صنعت پوشاک داده‌ایم. یزد، به عنوان قطب گردشگری پزشکی هم مطرح است که این هم از اولویت‌های کاری ماست. همچنین دولت برای اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری نیز برنامه‌ریزی کرده و تسهیلات قابل قبول، منابع اعتباری و آیین‌نامه‌های اجرایی آن هم ابلاغ شده که امیدواریم این طرح فرصتی باشد برای اشتغال روستاییان. همین طور در قالب حمایت از مشاغل خانگی و پرداخت تسهیلات در این حوزه، ۷۰۰ عنوان برای مشاغل خانگی در سطح کشور داریم که ما برای حدود ۳۸۰ مورد، مجوز مشاغل خانگی صادر می‌کنیم و امیدواریم به عنوان ظرفیت جامع اشتغال در کشور و استان به آن پرداخته شود.

■ به عنوان مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان یزد، موانع توسعه کارآفرینی و توسعه تولید استان را چه مواردی می‌دانید؟

یکی از مشکلات اصلی بعد از کمبود منابع آبی و فقدان برنامه مشخص برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اقتصادی متناسب با شرایط اقلیمی و اقتصادی استان، مشکل کمبود نقدینگی است. واحدهای تولیدی نیاز به سرمایه‌گذاری، کمک‌های دولتی و سرمایه در گردش دارند. طبیعتاً سیاست‌های پولی، مالی و بنگاهداری بانک‌ها و موسسات و ناکارآمدی نظام بانکی در حمایت موثر از تولید نیز می‌تواند به عنوان یکی از چالش‌های اصلی پیش روی کارفرمایان محسوب شود. تعدد و حتی در مواردی تناقض قوانین و مقررات حوزه صنعت و معدن نیز مشکلاتی را برای تولید

به وجود می‌آورد. همین‌طور می‌توان به انجام نگرفتن «بازارسازی و بازاریابی» به صورت تخصصی، به عنوان یکی از ارکان مهم در حوزه اقتصاد استان اشاره کرد که مورد غفلت واقع شده است. این استان بیشتر «تولیدپایه» است تا «بازارمحور» و برای محصولات تولیدی عرضه شده به بازار، بازاریاب‌های مناسبی صورت نمی‌گیرد. این مشکلات و بازارهای محدودی که برخی کارفرمایان برای خود ترسیم کرده‌اند، باعث شده شاهد افزایش موجودی انبار برخی محصولات صنعتی مانند کاشی و سرامیک در استان باشیم. واردات برخی کالاهای مشابه تولیدی استان هم معضل دیگر است.

■ به نظر شما عمده‌ترین مشکلات جامعه کاری استان چیست؟

متأسفانه از فعالیت تشکلهای کاری در استان یزد خیلی استقبال نمی‌شود. جامعه کاری دوست دارد جایگاه خودش را در کارگاه‌ها و واحدهای اقتصادی فعال به صورت مشاوران امین برای جامعه کارفرمایی حفظ کند. ما برای رفع کمبودها و مشکلات تشکلهای کاری تلاش می‌کنیم؛ هرچند در این زمینه مشکلات قانونی نیز داریم. تهدید کارگران به بیکاری و تعدیل نیروهای شاغل در کارگاه‌ها به علت عدم رونق اقتصادی، عدم پرداخت حق بیمه کارفرما در بازنشستگی‌های پیش از موعد در مشاغل سخت و زیان‌آور و همچنین طولانی بودن فرایند بازنشستگی کارگران مشمول این طرح از چالش‌هایی است که در استان وجود دارد.

■ برای این مشکلاتی که ذکر کردید چه برنامه‌ها و راهکارهایی دارید؟

به نظر من باید پایش کسب‌وکار و قوانین مرتبط با آن در اولویت کاری مجلس و دولت قرار گیرد و قوانین مالیاتی، صادرات و واردات به گونه‌ای بازنگری و اصلاح شوند که اولویت ما حمایت از تولید داخلی باشد. پیشنهاد ما برای رفع مشکلات، ایجاد و تشکیل نهادهای قوی در حوزه تجاری و بازرگانی به صورت تخصصی و با داشتن نمایشگاه‌های تخصصی است.

پایش کسب‌وکار و قوانین مرتبط با آن باید در اولویت کاری مجلس و دولت قرار گیرد و قوانین مالیاتی، صادرات و واردات به گونه‌ای بازنگری و اصلاح شوند که اولویت ما حمایت از تولید داخلی باشد